

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun.Chișinău – V.Muntean
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Cernat, A. Pahopol, L. Bulgac

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală
Valentina Clevadi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Marchitan Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Întovărășirii Pomicole „Primosănătate” COOP, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Servicii Pază” a Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova privind obligarea achitării contribuțiilor sociale, calcularea integrală a pensiei și achitarea diferenței pensiei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun.Chișinău din 30 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 24 decembrie 2014, Marchitan Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani (în continuare CTAS sect. Buiucani) și intervenientului accesoriu Întovărășirea Pomicolă „Primosănătate” COOP (în continuare ÎP „Primosănătate”) cu privire la obligarea achitării contribuțiilor sociale, calcularea integrală a pensiei și achitarea diferenței pensiei.

În motivarea acțiunii Marchitan Dumitru a indicat că, a fost angajat în câmpul muncii conform carnetului de muncă din 01 decembrie 1965 pînă la data de 01 noiembrie 1989, ocupând în această perioadă mai multe funcții, dintre care 8 ani 6 luni și 25 zile a fost angajat al organelor de interne ale RSSM.

Indică că, la data de 25 noiembrie 1994 a fost angajat în calitate de paznic la ÎP „Primosănătate” în baza ordinului nr.10/1 din 25 noiembrie 1994 și a fost redus din această funcție la data de 06 mai 2008 în baza ordinului nr.35 din 06 mai 2008.

Menționează că, în total are un stagiul de cotizare mai mare de 30 ani.

Consideră că, la calcularea pensiei de către CTAS sect. Buiucani nu s-a ținut cont de perioada în care a fost angajat la ÎP „Primosănătate” și în stagiul de cotizare neintemeiat nu a fost inclusă perioada de 13 ani 5 luni și 10 zile, iar din aceste considerente pensia calculată este nejustificat de mică în comparație cu perioada în care beneficiarul acestei pensii a fost angajat în câmpul muncii și a plătit contribuții din salariul său.

Sușine că, la momentul solicitării pensiei, stagiul de cotizare era mai mare de 35 ani, fapt pentru care urma să i se calculeze o pensie integrală conform formulelor de calcul stabilite prin lege, conform cărora persoanei i se calculează pensia integrală dacă confirmă un stagiul de cotizare de 30 ani.

Marchitan Dumitru indică că, a înaintat mai multe cereri la CTAS sect. Buiucani, însă chestiunea privind calcularea corectă a pensiei în funcție de stagiul său de cotizare nu a fost soluționată. CTAS sect. Buiucani motivează că nu poate include perioada de activitate din 25 noiembrie 1994 până la 06 mai 2008 în stagiul de cotizare, întrucât ÎP „Primosănătate” nu a achitat contribuțiile obligatorii de asigurări sociale de stat.

Consideră aceste impedimente drept scuze pe care le invocă pârâtul pentru a nu-și onora obligațiile ce-i revin față de el în calitate de cetățean de bună-credință, care nu avea de unde să știe, dacă angajatorul său achita sau nu careva contribuții obligatorii de asigurări sociale.

Relatează că, CTAS sect. Buiucani a examinat și oportunitatea transferului său la pensia de invaliditate de gr.II, dat fiind faptul că, este invalid, încadrat în grad de dezabilitate accentuat având capacitatea de muncă de doar 40%, însă, CTAS Buiucani a luat decizia de a respinge cererea de stabilire a pensiei de invaliditate, din motiv că cuantumul pensiei de invaliditate era mai mic decât cel al pensiei parțiale pentru limita de vârstă.

Ulterior, reclamantul Marchitan Dumitru prin intermediul avocatului Caragia Elisaveta și-a concretizat acțiunea, indicând că pretențiile sunt înaintate împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), or casele teritoriale nu au calitatea de persoană juridică.

Pe parcursul examinării pricinii, la 17 martie 2015, reclamantul a înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor invocând că, la calcularea pensiei de către CTAS sect. Buiucani a fost inclusă în stagiul de cotizare perioada în care dânsul a fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare MAI) și anume, perioada de timp din octombrie 1973 - mai 1982, însă pensia a fost incorect calculată dat fiind că, la calcularea pensiei nu s-a ținut cont de salariul pe care l-a avut la acea perioadă, respectiv nu s-a ținut cont de valoarea contribuțiilor sale din salariul respectiv. În aceste circumstanțe, pensia lui nu a fost calculată corect, fiind mult mai mică decât cea meritată potrivit stagiului său de cotizare și potrivit contribuțiilor sale la bugetul asigurărilor sociale.

Mai indică că, deși informații referitor la salariul său din perioada în care a fost angajat al MAI au fost prezentate la depunerea cererii pentru calcularea pensiei, certificatele respective au fost rupte și scoase din dosarul lui, fiind nevoit să solicite în mod repetat certificatele de salariu de la instituția unde a fost angajat, respectiv de la MAI a RM pentru a le prezenta în instanța de judecată la formularea prezentei cereri.

Prin încheierile protocolare din 12 iunie 2015, în calitate de copârâți au fost atrași în proces, CNAS și IP „Primosănătate” (f.d. 107).

Solicită, reclamantul, prin cererea de chemare în judecată inițială din 24 decembrie 2014 (f.d.1-3) și cererile de concretizare a cerințelor (f.d.42-44; f.d. 58-59): obligarea ÎP „Primosănătate” să achite CNAS contribuțiile sociale din salariul plătit pentru perioada în care a fost angajat în calitate de paznic, respectiv de la 25 noiembrie 1994 până la 06 mai 2008; obligarea CNAS să recalculeze pensia, luând în calcul perioada în care a fost angajat în calitate de paznic la ÎP „Primosănătate”, respectiv de la 25 noiembrie 1994 până la 06 mai 2008 ; obligarea CNAS să achite diferența dintre pensia recalculată și pensia de care beneficiază în prezent, pentru perioada de la 19 martie 2011 până la data efectuării recalculului ; obligarea CNAS să calculeze pensia corect, luând în considerare veniturile pe care le-a avut în perioada de timp octombrie 1973 - mai 1982 când a fost angajat la MAI.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun.Chișinău din 30 decembrie 2015 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Marchitan Dumitru.

S-a obligat Întovărășirea Pomicolă „Primosănătate” COOP să achite Casei Naționale de Asigurări Sociale, în termen de 30 zile calendaristice, de la rămânerea definitivă a hotărârii, contribuțiile sociale din salariul plătit lui Marchitan Dumitru pentru perioada în care acesta a fost angajat în calitate de paznic, respectiv de la 25 noiembrie 1994 până la 06 mai 2008.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze reclamantului Marchitan Dumitru pensia, luând în calcul perioada în care reclamantul a fost angajat în calitate de paznic la Întovărășirea Pomicolă „Primosănătate” COOP.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite reclamantului Marchitan Dumitru diferența dintre pensia recalculată și pensia de care beneficiază în prezent, pentru perioada de la 19 martie 2011 până la data efectuării recalculului.

S-a respins ca neîntemeiată pretenția reclamantului cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să calculeze pensia, luând în considerare veniturile pe care le-a avut în perioada de timp octombrie 1973 - mai 1982, când a fost angajat la MAI și nu doar stagiul de cotizare.

La data de 28 ianuarie 2016, CNAS a declarat apel, solicitând admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 30 decembrie 2015, în parte ce ține de obligarea CNAS să recalculeze reclamantului pensia, luând în calcul perioada în care Marchitan Dumitru a fost angajat în calitate de paznic la ÎP

„Primosănătate”, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cerințelor înaintate de Marchitan Dumitru față de CNAS ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun.Chișinău din 30 decembrie 2015.

La data de 07 septembrie 2016, CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani mun.Chișinău din 30 decembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se respingă cererea de chemare în judecată depusă de Marchitan Dumitru în partea ce ține de obligarea CNAS să recalculeze reclamantului pensia cu includerea în calcul a perioadei de 25 noiembrie 1994 până la 06 mai 2008.

În motivarea cererii de recurs CNAS a invocat că, decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 este ilegală și neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material, procedural, cât și cu interpretarea și aplicarea eronată a circumstanțelor de fapt, constatate de instanța de apel.

Recurenta consideră că, instanța de apel eronat a aplicat prevederile legislației în vigoare cu privire la modalitatea de stabilire și calcul a pensiei pentru limită de vârstă care este reglementată de către Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr,156-XI din 14.10.1998.

Reține că, conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, pensia pentru limită de vârstă constituie o prestație de asigurare socială care este parte componentă din Sistemul public de asigurări sociale, sistem care funcționează în baza principiului contributivității. În contul asiguratului, pentru perioada 25 noiembrie 1994 - 06 mai 2008, intimatul a fost angajat la ÎP „Primosănătate”, care nu a făcut prestații de asigurări sociale, iar perioada 22 octombrie 1973 - 17 mai 1982, Marchitan Dumitru și-a făcut serviciul militar în organele afacerilor interne, care constituie o perioadă asimilată serviciului militar, la fel necontributivă.

Respectiv, CNAS nu este îndreptățit legal să efectueze recalculul pensiei pentru limita de vârstă, în sensul majorării.

Recurentul mai invocă faptul că, pensia este un drept de asigurări sociale ce se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale, iar faptul că intimatul are un stagiul de cotizare de 22 ani 03 luni 00 zile, a justificat CTAS Buiucani de a-i stabili pensia incompletă.

CNAS susține că, poate să efectueze recalcularea pensiei doar după achitarea de facto a contribuțiilor de asigurări sociale de către ÎP „Primosănătate”.

Consideră că, instanța în mod eronat a apreciat faptul că în condițiile existente, CNAS ar putea efectua o recalculare a pensiei în temeiul unui venit neclar și neconfirmat.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 19 aprilie 2016 și expediată în adresa recurenteii în aceeași zi (f.d. 171), însă la dosar nu există probe care ar confirma recepționarea de către recurenta CNAS a deciziei motivate.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către CNAS la data de 07 septembrie 2016, a fost depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de CNAS urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CNAS este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, argumentele invocate de CNAS în cererea de recurs, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar. Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „ ... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de CNAS, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi